

Výbor pre etické aspekty ľudskej reprodukcie a zdravia žien
Medzinárodnej federácie pre gynekológiu a pôrodníctvo (FIGO)

Odporúčaný postup týkajúci sa informovaného súhlasu

(Správa Výboru FIGO)

[Pracovný preklad združenia *Ženské kruhy* a združenia *Občan, demokracia a zodpovednosť* na študijné účely, pre potreby účastníčok a účastníkov konferencie **REPRODUKCIA versus PRODUKCIA - Začarovaný kruh diskriminácie žien**]

Výbor FIGO pre etické aspekty ľudskej reprodukcie a zdravia žien posudzuje etické aspekty otázok, ktoré majú vplyv na odbor pôrodníctva, gynekológie a zdravia žien. Nasledujúci dokument predstavuje výsledok tejto starostlivo vedenej a vyhodnotenej diskusie. Cieľom materiálu je poskytnúť podklady na preskúmanie a diskusiu o týchto etických aspektoch nášho odboru pre členské organizácie a ich ustanovujúcich členov/členky.

J. Milliez, predseda

Výbor FIGO pre etické aspekty ľudskej reprodukcie a zdravia žien

E-mail: figo@figo.org

Web: www.figo.org

Jacques Milliez

Hôpital Saint-Antoine

184, rue du Faubourg Saint-Antoine

75012 Paris

Francúzsko

Tel.: +33 1 49 28 28 76

Fax: +33 1 49 28 27 57

E-mail: j.milliez@sat.aphp.fr

0020-7292/\$ - vid' vstupná stránka © 2008 Vydalo Elsevier Ireland Ltd. pre Medzinárodnú federáciu pre gynekológiu a pôrodníctvo.

DOI: [10.1016/j.ijgo.2008.02.002](https://doi.org/10.1016/j.ijgo.2008.02.002)

1. Povinnosť získať informovaný súhlas ženy pred vykonaním akéhokoľvek lekárskeho zákroku vyplýva z dodržiavania jej základných ľudských práv. Tieto práva sú všeobecne akceptované a sú zakotvené v dokumentoch, akými sú Všeobecná deklarácia ľudských práv (1948), spoločne prijaté Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach a Medzinárodný pakt o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach (1975), Dohovor o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien (1979) a Dohovor o právach dieťaťa (1989). Sexuálne a reprodukčné ľudské práva boli uznané aj na Medzinárodnej konferencii o populácii a rozvoji v Káhire (1994) a opätovne potvrdené Štvrtou svetovou konferenciou o ženách v Pekingu (1995) a Deklaráciou UNESCO o bioetike a ľudských právach (článok 6) 2005.

2. Nasledujúca definícia (1) informovaného súhlasu vyplýva z týchto ľudských práv a podporuje ju Výbor FIGO pre štúdium etických aspektov ľudskej reprodukcie:

„Informovaný súhlas je súhlas získaný slobodne, bez zastrašovania alebo neprimeraného ovplyvňovania, po riadnom poskytnutí dostatočných a zrozumiteľných informácií pacientke vo forme a jazyku, ktorým rozumie, a to o:

- a) diagnostickom posudku,
- b) účele, spôsobe, predpokladanom trvaní a očakávaných prínosoch navrhovanej liečby,
- c) alternatívnych spôsoboch liečby vrátane tých, ktoré sú menej invazívne, a
- d) nožnej bolesti alebo ťažkostiach, rizikách a vedľajších účinkoch navrhovanej liečby.“

3. Hoci sú tieto kritériá jasné, ich implementácia môže byť ťažká a časovo náročná napríklad tam, kde majú ženy nízke vzdelanie, alebo kde príliš nerovné mocenské vzťahy v spoločnosti bránia snahe žien o sebaurčenie. No ani tieto ťažkosti nemôžu byť dôvodom, aby lekár alebo lekárka pri starostlivosti o ženu upustili od snahy naplniť kritériá pre informovaný súhlas. Jedine žena môže rozhodnúť, či prínosy daného lekárskeho postupu pre ňu stoja za riziko a ťažkosti, ktoré bude musieť podstúpiť. Dokonca aj v prípade, keď sa ostatní členovia a členky rodiny domnievajú, že by rozhodnutie mali urobiť oni, je etickou povinnosťou lekára/lekárky zabezpečiť dodržanie ľudského práva ženy na sebaurčenie v procese komunikácie, ktorá predchádza každému informovanému súhlasu.
4. Súhlas je možné kedykoľvek odvolať.
5. Je dôležité mať na pamäti, že informovaný súhlas nie je podpis, ale proces komunikácie a interakcie.
6. Názor detí a dospelých na lekárske zákroky by sa mal posúdiť v rámci obmedzení, ktoré predstavuje úroveň ich rozvoja a porozumenia.
7. Aj v prípade, ak žena nie je z dôvodu duševnej nespôsobilosti schopná rozhodnúť sama za seba, musí byť zapojená do rozhodovacieho procesu v najväčšom možnom rozsahu, aký umožnia jej intelektuálne schopnosti, a do úvahy sa musí brať jej najlepší záujem.
8. Pokiaľ lekári/lekárky z dôvodu vlastných náboženských alebo iných presvedčení nechcú splniť vyššie uvedené kritériá pre informovaný súhlas, pretože odmietajú poskytnúť informácie o niektorých alternatívach, majú z dôvodu dodržiavania ľudských práv svojej pacientky etickú povinnosť oznámiť svoje výhrady a poskytnúť príslušné odporúčanie, aby žena mohla získať všetky informácie potrebné na legitímnu voľbu.